

Софийска духовна семинария
"Св. Йоан Рилски"

СЕМНАРИСТ

Периодично издание на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“

София 1164, п.л. „Велчова завера“ № 2, тел./факс: 868 01 44, тел.: 868 00 70, 868 94 44, 862 28 01
e-mail: seminaria@abv.bg, www.sofia-seminaria.org

Вестникът е отличен на конкурса
„Ние сме бъдещето“ –
март 2008 г., посветен на
130 години от Освобождението
на София

Год. IX, бр. 1
април 2009 г.

СВЕТИ
Йоан Рилски
Чудотворец

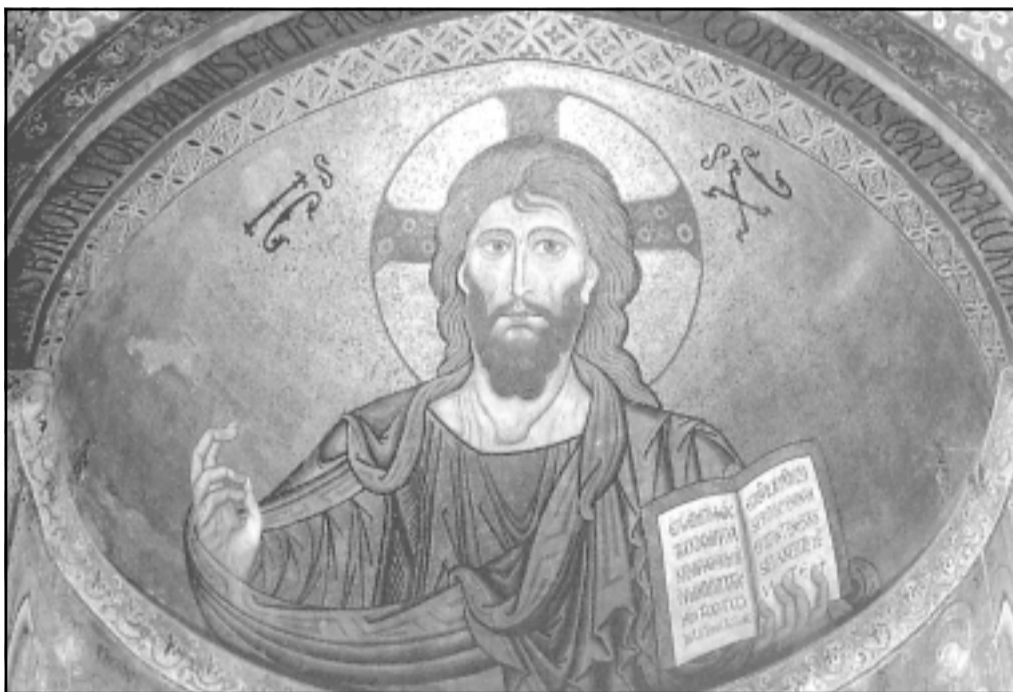
Свето Благовещение

Празнично богослужение в Софийската духовна семинария за деня на Благата вест

Предаване семинарското знаме от завършващия на следващия курс

На 25 март – празникът на Благата вест за идването на Спасителя на човешкия род, Божествена св. Литургия в семинарския храм отслужи ректорът на Софийската духовна семинария Негово Преосвещенство Великият епископ Сионий. Преди началото на богослужението бе извършено облачването на епископа не в светия олтар, а в храма, което е позната практика от древни времена. В съслужение с епископ Сионий бяха архим. Харалампий, архим. Василий, о. Лука Наплатанов, о. Божидар Маринов, о. Константин Цанков и дякон Бисер Костадинов. Проповед за Благовестието произнесе семинаристът от V а курс Александър Ангелов.

В края на св. Литургия, епископ Сионий се обърна към присъстващите с кратко, но вълнуващо слово, отбелязвайки: „В днешния благодатен ден, в който празнуваме Боговъплъщението и Благата вест, която Пречистата Отроковица Мариам получи, имаме сугубата радост да извършим една стародавна традиция – предаване на семинарското знаме от завършващия курс на следващите ги по приемственост ученици от четвърти курс. Нека бъде благословен и прославен пред лицето на Всеподателя този ден, в

Христос Пантократор. Византийска мозайка от базиликата в гр. Чефалу, о. Сицилия, Южна Италия, XII в.

Първи фестивал на християнската култура

София – градът на Божията премъдрост

1200 години от присъединяването на Сердика, днешна София, към територията на Българската държава и 130 години от обявяването ѝ за столица на България

С конференцията на тема: „Християнска София“, на 20 януари т.г., в Охридската стая на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“

бе чествана 1200-та годишнина от превземането от хан Крум и присъединяването към Българската държава на Сердика, днешна София – градът на Божията премъдрост и 130 години от обявяването ѝ за българска столица. Конференцията бе част от Първия фестивал на Християнската култура, организиран от Софийската духовна семинария и Фондация „Етнопапир“ със съдействието на програма „Култура“ на Столична община и Министерството на културата. Приветствено слово при откриването на конференцията произнесе Негово Преосвещенство Великият епископ Сионий, ректор на Семинарията, подчертавайки значението на такъв род инициативи за запознаване с ценностите на християнството, с историята на Българската православна църква и на православните храмове у нас, с достижения-

чертавайки значението на такъв род инициативи за запознаване с ценностите на християнството, с историята на Българската православна църква и на православните храмове у нас, с достижения-

Темите
в броя:

Празнично богослужение в Софийската духовна семинария за деня на Благата вест

Предаване семинарското знаме от завършващия на следващия курс

Стр. 1, 3

*

Семинарска хроника

Стр. 2

*

Духовен събеседник: Предбрачните връзки или ефектът на свободното падане надолу

Поругани български светини в Македония

Стр. 3

*

София – градът на Божията премъдрост:

Софийските светци

Местността „Кръста“ като част от духовното пространство на християнска София

Успешно представяне на наши възпитаници в гр. Кобленц, Германия

Стр. 4

Св. Благовещение. Тържествена св. Литургия в семинарския храм

Св. Благовещение. Предаване семинарското знаме от завършващия випуск (вдясно) на следващия курс (вляво)

който имаме такива духовни поводи за тържество и радост, в който ден изпълняваме своята обязаност за приемствеността на Църквата и имаме този благодатен мир, който съществува между нас в братолюбие, честност и доброта.“

Поради неочаквания за края на месец март обилен снеговалеж още от ранното утро, този път церемонията по предаването на семинарското знаме се състои в храма. От страна на петокурсниците предадоха семинарското знаме Димитър Колев, Любомир Тасев и Петко Дишков на представителите на четвърти курс Асен Каймаканов, Димитър Михайлов и Янко Стоянов. След това, един по един всички петокурсници целунаха семинарската светиня и взеха благословение от дядо Ректора. Тържествената атмосфера бе допълнена и с още едно радостно събитие – Негово Преосвещенство еп. Сионий връчи благодарствени грамоти за най-голяма ревност, старание и добри успехи на клиросното пеене в семинарския храм и при

та на християнската култура.

След това участниците представиха своите доклади, като в програмата бе включена и кратка музикална пауза, по време на която кавалдийско трио изпълни съвременни разработки на средновековни фолклорни мелодии от различни краища на България.

На конференцията присъстваха Негово Високопреподобие архимандрит Поликарп, игумен на Бдинската света обител „Св. Успение Богородично“, семинарското духовенство, представители на държавни институции и на медиите, много гости.

Хроника

На 5 и 6 януари празничните богослужения за св. Богоявление в семинарския храм „Св. Йоан Рилски“ отслужи семинарското духовенство. На 5 януари свещ. Божидар Маринов отслужи св. Василиева литургия и след това Велик богоявленски водосвет. На клироса с песнопения участваха йеромонасите Евтимий и Василий. На 6 януари – св. Богоявление, Негово Преосвещенство Величкият епископ Сионий, ректор на Софийската духовна семинария взе участие в тържествената св. Литургия в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, както и във Великия богоявленски водосвет, отслужен след това пред храма. В семинарската църква, празничната св. Литургия и Великия водосвет отслужиха ефимериите свещ. Божидар Маринов и свещ. Константин Цанков, като благословиха и поръсиха със светена вода за здраве и благополучие множеството богомолци.

На 17 януари – преп. Антоний Велики и в навечерието на деня на св. Евтимий, патриарх Търновски – 20 януари, в Софийската духовна семинария за пореден път се проведе тържествената церемония по връчване наградите на участниците в VII-то издание на Националния конкурс „Делото на свети Патриарх Евтимий“. Конкурсът се провежда всяка година от Организационен комитет с председател проф. Иван Желев за Декадата 2002-2012 г., посветена на 600-годишнината от блажената кончина на светителя и Фондация „Св. Евтимий, Патриарх Български“. Най-напред, в семинарския храм Техни Всепреподобия йеромонасите Евтимий и Василий отслужиха молебен, след което в Търновската стая на Семинарията бяха връчени отличията на участниците от различни градове на страната за литературни и художествени творби на тема: „Градът София – светци и светини, X-XVIII век“. Наградите са в пет възрастови групи: I-IV група от 9 до 18 години и V група над 18 години без ограничения във възрастта, което прави конкурса действително общонароден, отразяващ значимостта на делото на св. Патриарх Евтимий през погледа на различните възрасти. Наградите връчи г-жа Ваня Станчева, инспектор по Религия в РИО към Министерство на образованието и науката. Сред наградите в пета група са протоиерей Иван Найденов от столичния храм „Св. Седмочисленици“ – I награда за поезия и г-жа Мария Братинава от Софийската духовна семинария – I награда за есе. В края на тържеството, председателката на Фондацията „Св. Евтимий, Патриарх Български“ г-жа Надежда Хаджирайкова – Мадолева поздрави участниците, благодари за гостоприемството на Софийската духовна семинария и обяви темата на VIII-то издание на конкурса: „Храмово строителство – традиции и съвременност“.

На 22 януари – св. ап. Тимотей, прпмчк Анастасий Перски, св. свщмчк Петър Български и св. мчк Сионий, Негово Преосвещенство Величкият епископ Сионий, оглави празничното богослужение в семинарския храм. В съслужение с него бяха: архимандрит Поликарп, игумен

на Бдинския манастир „Св. Успение Богородично“, йеромонах Стилиян, игумен на Бистришкия манастир „Св. Петка“, йеромонах Никанор от Църногорския манастир „Св. Козма и Дамян“, семинарското духовенство, свещеници и дякони. Молитвено участие взеха Нейно Преподобие майка Паисия и сестринството на Клисурския манастир „Св. Кирил и Методий“. В края на тържествената св. Литургия, еп. Сионий все сърдечно благодари на присъстващите за съпреживяната духовна радост – честването на неговия небесен покровител и пожела, по молитвите на св. Сионий Български, Бог да изпрати своята благодат и благословение над всички. След това г-н Симеон Дивчев, преподавател в Семинарията, прочете поздравителен адрес до именника от Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим. Многогледствие огласи изпълнения с богомолен народ семинарския храм.

По-късно, на коктейла в аулата на Софийската духовна семинария уважиха еп. Сионий с присъствието си: синодални архиереи, посланици, семинарската и академичната богословска общност, представители на църковни и държавни институции, изтъкнати общественици, много приятели.

На 25 януари, Неделя 14 след Въздвижение – на Йерихонския слепец, в семинарския храм празничната св. Литургия отслужи Негово Преосвещенство архимандрит Харалампий, игумен на Добридолския манастир „Св. Троица“, в съслужение със семинарското духовенство. След богослужението, духовенството и миряните се поклониха на частица от мощите на света Петка Българска. Предишният ден, по време на вечерното богослужение, светинята бе донесена в Семинарията за благословение от архимандрит Атанасий, пратеник на Вселенската патриаршия. Частицата се съхранява в манастира „Св. Георги“ на един от Принцовите острови в Мраморно море, а цялото нетленно тяло на светицата се намира в митрополитската църква на гр. Яш, Румъния. Архимандрит Атанасий е на служение в Митрополията на о. Родос и с благословието на Вселенската патриаршия извършва благотворителни мисии за християните по целия свят. Пребиваването му в България беше свързано именно с проект за осигуряване стипендии и подпомагане на социално слаби ученици от Софийската духовна семинария.

На 2 февруари, Сретение Господне, тържествената св. Литургия за големия Господски празник отслужи в семинарския храм Величкият епископ Сионий в съслужение със семинарското духовенство. Преди началото на богослужението бе извършено пострижение на семинаристи за четци, певци и свещеносци. За иподякони бяха постригани също и г-н Благовест Борисов, г-н Иван Димитров и г-н Крум Михов – учител-възпитатели в Софийската духовна семинария.

На 3 февруари, в Министерството на Външните работи се състоя среща на вицепремиера и министър на външните работи Ивайло Калфин с Негово Преосвещенство Величкият епископ Сионий. По време на разговора са били обсъдени редица въпроси, свързани с православно духовно образование у нас, предоставянето на стипендии и улесняване процедурите по изготвянето на документи за семинаристите от българската диаспора в чужбина, както и някои аспекти на международното сътрудничество на Софийската духовна семинария.

На 3 март, по случай Националния празник за Освобождението на България, в благодарствения молебен в

патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, оглавен от Техни Преосвещенства епископите Стобийски Наум и Знеполски Йоан, взе участие представителна група на Софийската духовна семинария, водена от йеромонах Евтимий и о. Божидар Маринов, и включваща семинаристи от I, II, III редовен курс и I паралелен курс. След това, семинаристите с Кръст, рипиди, хоругви, икони, националния трибагреник и семинарското знаме в ръце поведоха шествието от духовници и миряни до паметника на Цар Освободител Александър II, където бяха поднесени венци и цветя.

На 7 март, Тодоровден, празничната св. Литургия в семинарския храм отслужи Величкият епископ Сионий в съслужение с йеромонах Стилиян и семинарското духовенство. По време на светата Литургия, по традиция, множество богомолци пристъпиха към св. Причастие. На следващия ден – 8 март, Първа Неделя на Великия пост – Православна, светата Литургия за празника отслужи йеромонах Евтимий с участието на йеромонах Василий, о. Божидар Маринов и о. Константин Цанков. Празникът е свързан със спомена за победата на Вселенската църква в подкрепа на иконопочитанието. Десетки миряни се поклониха пред иконата Тържество на Православието и на

поставените в близост до нея частици от светите мощи на св. Пантелеймон и св. Теодор Стратилат, а също и на старинния дървен кръст, донесен от Йерусалим.

Нов архимандрит на БПЦ

С благословието на Негово Светейшество Българския патриарх Максим и Св. Синод на БПЦ, по молба на Негово Преосвещенство Видинския митрополит Дометиан, на 21 декември 2008г. по време на вечерното богослужение в катедралния храм „Св. Димитър“ в гр. Видин, бе възведен в архимандритско достойнство клирикът на Видинска епархия йеромонах Поликарп. В края на богослужението архимандрит Поликарп бе възведен в игуменско звание като игумен на новоутвърдената от Св. Синод на БПЦ Бдинска света обител „Св. Успение Богородично“.

Архимандрит Поликарп е възпитаник на Софийската духовна семинария, духовен син на Негово Преосвещенство Величкият епископ Сионий и е тясно свързан с живота на Семинарията.

Всички присъстващи на тържественото събитие пожелаха на новия архимандрит на БПЦ все така всеотдайно да служи на Бога и на светата Православна църква.

поставените в близост до нея частици от светите мощи на св. Пантелеймон и св. Теодор Стратилат, а също и на старинния дървен кръст, донесен от Йерусалим.

На 12 март, по покана на Негово Преосвещенство Величкият епископ Сионий, молитвено участие във вечерното богослужение в семинарския храм взеха Негово Преосвещенство Зугдидският митрополит Герасим от Грузинската православна църква, ректорът на Православната духовна семинария в гр. Варшава, Полша, свещеноиконом Георги Пофилок и експерти по международно право от Руската православна църква. Гостите от чужбина пребиваха в София във връзка с провелата се на 11-12 март Всеправославна работна среща по повод решението на Съда по правата на човека в Страсбург и на която беше изразено становището да се защити единството на Българската православна църква. Изказвайки голямата си духовна радост, високите гости благодариха на еп. Сионий за предоставената им възможност да посетят Софийската духовна семинария.

На 22 март, Трета Неделя на Великия пост – Кръстопоклонна, празничната св. Литургия в семинарската църква отслужи йеромонах Василий в съслужение с ефимериите свещ. Божидар Маринов и свещ. Константин Цанков. В края на богослужението и силата на Христовия Кръст произнесе о. Божидар Маринов. Десетки богомолци се поклониха с благоговение на украсения специално за празника кръст, както и на частицата от светия Кръст Господен, която се съхранява в семинарския храм.

На 30 март, Негово Преосвещенство Синопският епископ Атинагор, викарий на Белгийския митрополит на Вселенската патриаршия Пантелеймон, присъства на вечерното богослужение Велико повечерие в семинарския храм. Еп. Атинагор поздрави семинарското духовенство, преподавателите и учениците и произнесе кратко слово, в което изтъкна ролята на православната младеж в Църквата Христова, възвръщането на съвременното богословие към светоотеческите корени и засегна въпроса за участието на верните в светата Евхаристия. От своя страна ректорът на Семинарията Величкият епископ Сионий поздрави госта и му благопожела духовни сили и много благодатни радости от служението на светата Православна църква.

Духовен събеседник

Вестник „Семинарист“ започва рубриката „Духовен събеседник“, в която, от богословска гледна точка, ще се разглеждат въпроси, вълнуващи най-вече съвременния млад човек. Първата тема е свързана с половото възпитание и е подготвена от преподавателя по Священо Писание на Новия Завет г-н Иван НИКОЛОВ.

Предбрачните връзки или ефектът на свободното пагане наголу

Съвременният грехопаднал свят вече е зачеркнал всички Десет Божии заповеди под благовидния претекст, че те нарушават правата на човека, но от това той не е станал нито по-щастлив, нито по-свободен. С особена сила тази печална истина важи за нарушаването на седмата Божия заповед: „Не прелюбодействай!“, която за необвързаните с граждански или църковен брак звучи: „Не блудствай!“, запазвайки същата важност и Божествен авторитет.

Днес блудството за повечето млади хора е станала обичайна норма за поведение. Самото преименуване на този грях с други думи, като например – секс, любов – цели оневиняването му, преекспонирането му в деяние напълно нормално и естествено, дори възвишено, но от това гибелното му въздействие върху блудстващите не намалява.

Блудството погубва душата и е под специалното внимание на Божия съд. Св. ап. Павел пише: „А блудниците и прелюбодейците ще съди Бог.“ (Евр. 13:4)

Църковните канони също са много строги към нарушителите на седмата Божия заповед. Според конкретния случай, те запрещава да се причастяват в продължение на 3 до 9 години, а свещенослужителите ги осъждат на низвержение. Ако пък блудникът е бил кандидат за встъпване в свещен сан, той вече не може да бъде ръкоположен.

Без да изпадаме в подробности, знае се каква голяма вреда нанася този грях и на психическото и на физиологическото здраве на човека. Особено тежки поражения блудството нанася на бъдещите поколения. От телогонията (от „теле“, което означава далече и „гони“ – раждане – дял на генетиката) научаваме, че на потомството на женския пол влияе особено много първият мъж. Тази научна истина се доказва от съвременния живот: вече е нещо обичайно да слушаме оплаквания, че тук или там деца не приличат по нищо на физиологическия си баща.

Като тежко престъпление блудните отношения се осъждат не само от християнството, но и от много други религии. „Блудът – пише св. Василий Велики – не е брак, и даже не е начало на брак.“ Блудът се основава на желанието за получаване на плътски удоволствия, а семейството се построява върху крайгълния камък на взаимния дълг и задължение. Блудникът преди брака става прелюбодец след брака. Той не може да основе нормално семейство. И ако дори при извършването на най-обикновена работа е необходимо най-напред да се почисти добре обектът, то колко повече преди встъпването си в брак, младият човек трябва да почисти сърцето си от мръсотията на блуда, ако иска неговият брачен другар и бъдещите му деца да са „цяло здание, стройно сглобено, ... жилище Божие чрез Духа“ (Еф. 2:21-22).

Приятността на интимните отношения – това е само външният израз или напомняне, че люлката на един бъдещ семеен живот трябва да бъде любовта. Ала когато приятността на интимните отношения се превръща в самоцел, става ясно, че тук вече не може да съществува никаква любов, а само едното сластолюбие, еднада похот и страст. Един такъв ловец на страсти и похоти не може да бъде нито любящ съпруг, нито добър баща.

Не е чудно, че блудството се котира в социалното съзнание като любов, често пъти като възвишена любов, но от това отровата от този грях не се превръща в мед, нито престъплението срещу Божия закон не става безобиден секс, лично дело на двама. Блудникът руши Църквата, държавата, семейството... Нарушавайки безстрашно Седмата Божия заповед, той се samozачерква от църковната листа, защото вече не може да пристъпи към Евхаристията и като предателят Иуда е изгонен от Сионската горница на Царството Божие до евентуално покаяние. Блудникът трупа и десетки дългове на държавата, в която живее: незаконородени деца, самотни майки, скъпоструващи аборти с всичките им печални последици (стерилитет, венерически болести и пр.), разбити съдби и семейства...

В изготвянето на броя взеха участие: г-н Николай Певев и семинаристите Георги Георгиев от II курс, Димитър Колев и Йордан Бараков – V а курс, Станислав Върчин – IV курс и Калин Чонов – III курс.

Свето Благовещение

От стр. 1

различни участия на семинарския хор в обществени и църковни мероприятия, както и за успехи в проповедническото служение и умение на светия амвон на семинаристите: (по азбучен ред) от V а курс – Александър Ангелов, Димитър Колев, Живко Вакански и Николай Касапов; от V б курс – Любомир Тасев, Марио Станев, Павел Димитров, Петко Дишков и Руслан Михов; от IV курс – Асен Каймаканов, Димитър Михайлов, Петко Александров и Стелиян Стефанов; от III курс – Герасим Христов, Дейвид Любомиров, Николай Плещов, Светослав Цеков, Тодор Стоянов и Христо Христов; от II курс – Марин Маджаров, Методи Стоилов, Николай Николаев и Тихомир Димитров.

Следобед, в киносалона на Семинарията, се състои рецитал по текстове на известния писател и бо-

гослов от XIV в. св. праведни Николай Кавасила и по стихотворения на Иван Вазов и Радко Радков. В рецитала, подготвен под ръководството на г-жа Венета Дякова, преподавател по български език и литература, взеха участие семинаристите: Стелиян Стефанов от IV курс; Светослав Цеков, Тодор Стоянов, Герасим Христов и Лазар Вълков от III курс; Георги Георгиев, Ангел Карадаков, Георги Думов и Радослав Стоилов от II курс; Димитър Бошнаков, Петър-Георги Рундев, Методи Божков и Тома Шопов от I курс. Музикалният съпровод на кавал по време на рецитала, в изпълнение на даровитите инструменталисти Станислав Стоянов и Ясен Мишачук, допълни празничната атмосфера на честването на свето Благовещение в Софийската духовна школа.

в. „Семинарист“

Момент от облачението на епископа в храма преди началото на св. Литургия

Великият еп. Сионий със семинаристите от пети и четвърти курс пред сградата на Семинарията

Петокурсниците целунаха семинарското знаме и взеха благословение от дядо Ректора

Участниците в рецитала в чест на празника

Поругани български светини в Македония

Проявите на посегателство над българския етноним в православните църкви, както и над гробовете на български войници в съседна Македония, предизвика реакцията на видни наши общественици. В интервю пред в. „Телеграф“ от 10 март 2009 г., ректорът на Софийската духовна семинария Великият епископ Сионий взе отношение от духовен аспект по въпроса за действията на македонския владика Петър, в резултат на които вече са унищожени много книги и икони само заради това, че „ние като православни християни трябва да се

противопоставим на подобни действия“ и добавя: „Въпреки тези мрачни предизвикателства, аз съм оптимист, защото по тези земи расте ново поколение, което няма обремененията на предишния строй. Хората нямат страх, че ще бъдат репресирани, преследвани или изгонени от работа, заради българския си произход. Пример за това е и доброто ни отношение с някои от духовниците, които са запазили българския си дух.“ За нашите читатели, коментар по същата тема прави преподавателят по църковна и гражданска история в Семинарията г-н Димитър КОСТАДИНОВ.

От известно време сме свидетели на това как определени кръгове в Македония, подстрекават към поругаване на наши светини и паметници. Наскоро Македонският владика Петър с искането си да изрови костите на българските войници формира нов скандал. Този владика отдавна се занимава с антибългарска дейност – заличава оригинални български надписи от църкви в епархията си. Македония може да бъде изключена от ЮНЕСКО, ако световната организация бъде сезирана за това, че се променят надписите във възрожденски църкви, свързани с етническата принадлежност.

В църквата „Св. Неделя“ в Битоля на надписа на входа, думата „българите“ е силно изтрита, макар че все още прозира. Вътре в самата църква има огромна икона на св. Кирил и Методий, на която е имало надпис „Св. св. Кирил и Методий български просветители от Преслав“. Извършена е реставрация като името на българите отново е зачеркнато и написано „славянски“. Според проф. Божидар Димитров, директор на НИМ, най-сериозно е престъплението с църквата „Св. Георги“ в Ресен, която е в рамките на епархията на владика Петър. Там са започнали реставрация на църквата и половината е завършена. Надписите в църквата, както във всички стари македонски църкви, които били писани на български език, сега са променени на съвременен македонски език.

Битоляският епископ иска да изрови гробовете на бъл-

гарски войници и офицери. Той обяснил, че костите ще бъдат прехвърлени в обща гробница, като не казал с каква цел се прави това. След като случаят се разкри, митрополитът се отказал от намеренията си. Владиката споделил, че е „неприятно изненадан от публикациите в България“ и казал: „че няма подобни помисли“.

Очевидно владиката се старае да изтрие всякакъв спомен и всякакво споменаване на българския етноним в православните църкви в неговата епархия. По думите на проф. Б. Димитров: „това е нарушение“, тъй като църквите от Възраждането са паметници на културата, както при нас, така и в Македония.

Друг подобен случай имаме и с паметника на Тодор Александров, който е един от водачите на освободителното движение на българите в Македония. ВМРО и десетки нашенци откриха паметник на Тодор Александров в град Велес. Македонци обаче поругаха монумента. На церемонията при откриването на паметника във Велес присъстваха лидерите на ВМРО и много българи, като по този начин беше отбелязана годишнината от рождението на легендарния водач от началото на миналия век. Поставянето му обаче доведе до голям спор, че не можело така незаконно да се вдига паметник. Проблемът е, че паметникът е на Тодор Александров. Да беше паметник на Тито или на Александър Македонски нямаше да има такива проблеми.

София – градът на Божиата премъдрост

Събор на всички Софийски светци.
Икона от семинарския храм „Св. Йоан Рилски“

Софийските светци

Йеромонах **ВАСИЛИЙ**

Като говорим, че София е градът на Божиата премъдрост нека се замислим за това как Господ Бог е благословил нашия град. Премъдростта се вижда в много и различни форми, но най-ясно се разбира тя, когато се види в града проявата на светостта. И от София, както и от други градове в нашата страна са произлезли велики и славни люде – за нас, православните християни, това са светците на София.

Разглеждайки хронологично удостоените от Бога с благодатта на светостта трябва да започнем още от ранно-византийско време. От този период са ни известни доста велики светци на Църквата, свързани с нашата столица. Това са св. мчк Терапонтий, св. Атанасий Велики, св. цар Константин Велики, св. Протоген, епископ Сердикийски, св. Мелитон Сердикийски и шест хиляди мъченици, избити при превземането на София от кан Крум.

В периода на Първото и Второто българско царство имаме само един известен светец, свързан с гр. София. Но за сметка на това, е един от най-великите български светци, покровител на целия народ – това е св. Йоан Рилски Чудотворец.

През османското владичество имаме най-много известни светци и то повечето мъченици. Това са: св. Георги Софийски Стари, св. Георги Софийски Нови, св. Софроний Български, св. Георги Софийски Най-нови, св. Николай Софийски, св. Пимен Зографски, св. Константин Софийски, св. мчк Горазд Илиенски, св. мчк Евтимий Дивотински, св. мчк Евтимий Драгалевски, преп. мчк Наташил Сеславски, св. Симеон Самоковски и св. Антим Атонски.

Ще разгледаме живота и дейността на някои от по-горе споменатите светци.

През Римо-византийския период най-известен от целия православен свят е св. равноапостолен цар Константин Велики. Той много обичал София и дори я наричал своя втори Рим. Цар Константин остава в световната история Велики, а Светата Църква го нарича равноапостолен, защото като христовите апостоли, вече с императорските си права утвърдил и узаконил християнската вяра. Това паметно дело се е случило през 313 г., когато той издава известния на всички Милански едикт. Св. Константин Велики и майка му св. Елена са известни още с това, че построяват много християнски храмове, но най-вече – с откриването на Христовия Кръст на Голгота. В 337 г., в самия ден на Петдесетница, св. равноапостолен Константин Велики предал душата си на Бога.

По времето на първите две български царства, светецът, който свързваме със София, както вече споменахме, е св. Йоан Рилски. За него като покровител на народа ни знаем всички. Ще спомена само защо е включен в число на Софийските светци. След като вече просиял пред Бога и благословен от Него с нетление, светецът се явил на учениците си и им наредил да пренесат неговите свети мощи в град София. Тука се случили безброй изцеления и

От стр. 1

По темата „Християнска София“, от екип на Семинария бяха представени общо седем доклада, проследяващи утвърждаването на християнството в София от Константин Велики до наши дни. Участие взеха: **Негово Всепреподобие йеромонах Василий**, г-н **Крум Михов**,

други чудеса пред ковчега с нетленното тяло на светеца.

От пострадалите за вярата и приели мъченическа смърт през периода, когато България е под османско иго, тук ще споменем само за треста мъченици, които пострадали през 1737 г. Както знаем от историята, между османските и австроунгарските войски има битка при гр. Ниш, където турците биват разгромени. Връщайки се обратно към Цариград, в София те избиват тези треста мъченици, които били твърди и не се отrekli от Христа.

Така накратко споменахме за Софийските светци, които са наши застъпници всеки ден пред Всеподателя. И ние като граждани на град София трябва да се стремим да им подражаваме и винаги да бъдем твърди в нашата православна вяра.

Участниците в конференцията „Християнска София“

Местността „Кръста“ като част от духовното наследство на християнска София

Мария **БРАТИНОВА**

В най-високата част на София – възвишението на южния столичен квартал Лозенец, се издига неголям, но масивен каменен кръст. Историята на този кръст, както и запазените писмени документи и многобройни предания свидетелстват за непрекъсващ религиозен живот в тази местност още от дълбока древност. В редица хроники, пътеписи и различни исторически текстове, сред християнските знакови места на Сердика – Средец – София много често се споменава и за „зеленото възвишение с хубав въздух“ близо до града, в посока юг, наричано от римляните Весела Могила, от турците Тормалия и Корубаглар, а в поново време Лозенец. Нека в хронологичен ред проследим някои от по-интересните моменти от християнската история на тази част на София, в която днес се намира местността „Кръста“.

Известен е фактът, че след приемането на Миланския едикт в 313 г., Сердика е един от първите духовни центрове в източната част на Римската империя, в който се изграждат множество християнски храмове. За известно време в града се намира и резиденцията на император Константин Велики, за което говорят много неговите закони, датирани от тук, както и известният му израз: „Сердика е моят Рим“. А конкретно южното възвишение край София, според устно предание е свързано със знамението – сияещ кръст от звезди с надпис: „С това ще победиш!“ – което Константин Велики и войниците му видели на небето преди битката срещу Максенций.

И ако това предание остава само една хипотеза, то специалисти от различни области са склонни да твърдят, че в базиликата, чийто основи са разкрити на територията на Лозенецкото възвишение се е провел Сердикийският църковен събор. За това свидетелства докладът от 1653 г. на тогавашния софийски католически епископ Петър Богдан Бакшич, а известният български археолог от средата на миналия век д-р Иван Велков след дългогодишно проучване на мястото заключава, че „тук не е изключено да е заседавал Сердикийският Вселенски събор в 343 г.“

През следващите столетия, местността продължава да е важна част от религиозния живот на София. При падането ни под турско робство в края на XIV в., тя споделя трагичната участ, покосила нашата земя, но и тук, както в цялата страна, устойчивият и непокорим български дух успява да съхрани светостта на духовното ни наследство... В документи от старите турски архиви се споменава, че цялата местност е била потънала в овощни градини и лозя. „От онова време – пише в своя изследователски труд „Квартал Лозенец и неговото читалище „Пенчо Славейков“ краеведът Станьо Сираков, – е останало оброчището на най-близката до София висока част на Корубаглар, обрасла с дъбова гора. Тази местност, по-късно след Освобождението, се нарича Кръста. Тук на Спасовден българите правели голям събор, църковно шествие и отслужвали молитва за здраве.“...

Вестник „СЕМИНАРИСТ“ се издава с даренията на спомоществатели.

Банкова сметка: Банка – Уни Кредит Булбанк
клон Батенберг, София, ул. „Княз Александър I“ № 12
IBAN – BG52UNCR96601017917259, BIC – UGRBGSF

Напомяне, че в „Семинарист“ съдържа светци текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.

г-жа **Мария Братина** и семинаристите: **Иван Шишиев**, IV курс с реферат – „Християнството и София от 809 г. до 1382 г.“; **Тодор Стоянов**, III курс – „Османски период“; **Светослав Цеков**, III курс – „Сердикийският събор – 343 г.“ и **Иван Плевцов**, III курс – „Древни и съвременни храмове“. Докладите, които предоставяме на вниманието на читателите на в. „Семинарист“, се публикуват със съкращения.

По-нататък в същото изследване, авторът посочва: „Не могли да участват в Априлското въстание през 1876 г. българите в града и Софийско, с мъка и голяма надежда дочакали руската освободителна войска, която под командването на прославения генерал Гурко, след тежки сражения през зимата на 1877 г. освобождава София, прогонва турския аскер и от укреплението „Табието“ на Корубаглар... Населението на София още в 1878 г. изсича голям кръст в памет на руските войни и го поставя на най-високата част на Корубаглар, поради което местността получава името „Кръста“. ... Това е първият руски паметник в чест на освободителите на София, а може би и в страната – дело на народа. Той е свързан с едно предание и със старата традиция ежегодно да стават тук събори на Спасовден...“

Наименованието си Лозенец, южното възвишение край София получава след Освобождението. Съборът на Възнесение Господне – Спасовден прераства в един от най-големите и хубави народни празници на София и софийските села.

През 1897г. Столична община подарява на Българската православна църква в източната част на Лозенец място от 50 дка за построяването на Духовна семинария. С откриването на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ през 1903 г. се поставя и началото на още една традиция, свързана с местността „Кръста“. В началото на всяка учебна година, на 14 септември – Въздвижение на св. Кръст Господен – Кръстовден, семинарската общност, водена от духовенството, в литийно шествие начело с кръст, хоругви, рипиди и икони отива до местността „Кръста“, където се отслужва молебен с водосвет за здраве и успех на семинаристите.

Проследявайки историята на местността „Кръста“, естествено се налага мисълта за връзката между тази твърдина на българската духовност и възникналите в близост свети места – Сердикийската базилика, Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“, църквата „Преображение Господне“, а отскоро и новопостроения, но все още неответен храм „Св. Великомъченик Мина“. И не е случайно, че именно на това място – в най-високата част на столичния град, се издига монолитен каменен кръст – знак за Божието присъствие, за небесното покровителство и непреходната святост на християнска София.

Успешно участие на наши възпитаници в български фолклорен спектакъл в гр. Кобленц, Германия

От 27 февруари до 3 март т.г., с благословението на Великия епископ Сионий, студио „Театър и традиции“ при Столичния център за работа с деца представи своя фолклорен спектакъл „Що ми е мило и драго“ пред публиката на немския град Кобленц. Гостуването бе осъществено по покана на българската общност в града. В програмата на спектакъла бяха включени български народни песни, танци и костюми от шест етнографски области на България. Сред 12-те младежи, участници в студиото, са и възпитаниците на Софийската духовна семинария: Костадин Трнев от V б курс и етническият българин от Молдова – Павел Овчар от V а курс. Младежите отделят от свободното си време за репетиции 2-3 пъти седмично, защото много обичат българските народни песни и танци. Щастливи са, че спектакълът е съвпаднал с честването на Националния празник на България и с празнуването на Баба Марта, и че по време на турнето са могли да разгледат забележителностите на градовете Кобленц, Кьолн и Бон. Една от целите на гостуването на студио „Театър и традиции“ в Германия е била да се съберат средства за подпомагане училището за деца с увреден слух в гр. Пловдив, както и да се покаже в Германия красотата и богатството на българския фолклор.

В. „Семинарист“ се издава с благословението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим, Св. Синод на БПЦ и Негово Преосвещенство Великия епископ Сионий, ректор на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“

Редактор: Мария Братина
Предпечат: Ханка Златева
Печат: „СУПЕРПРИНТ“ ООД
e-mail: v.seminarist@abv.bg

ISSN: 1313-2687